

مدلسازی برای مکانیابی پارک در واحد محله با استفاده منطق فازی باتلفیق AHP و TOPSIS

نمونه موردی: شهر مراغه*

حدیثه قیصری^۱

حسن آهار^۲

۱ - کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، گروه شهرسازی، قزوین، ایران

۲ - کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، گروه شهرسازی، قزوین، ایران

چکیده

فضای سبز شهری، از جمله کاربری هایی است که توزیع و پراکنش آن در سطح شهر اهمیت زیادی دارد، حتی برای سنجش توسعه پایدار شهرها از آن به عنوان یک فاکتور مهم استفاده می کنند و پراکنش مناسب آن بطوری که همه ساکنان یک شهر دسترسی مناسب به آن داشته باشند از الزامات شهر سازی نوین می باشد. شهر مراغه یکی از شهر های میانی آذربایجان شرقی می باشد که از پراکنش سلسه مراتب فضای سبز محله ای مناسبی برخوردار نیست. در این پژوهش ۲۶ محله شهر مراغه به عنوان مطالعه موردی انتخاب کردیم. هدف پژوهش ارائه مدل و الگوی مناسب برای توزیع بهینه فضای سبز و پارک در مقیاس محلات شهری می باشد. برای این منظور، از معیارهای اولویت اراضی، دسترسی به شریان های فرعی و اصلی، نزدیکی به مراکز آموزشی و فرهنگی، دوری از کاربریهای مزاحم، مرکزیت پارک نسبت به محله، فاصله مناسب از پارک های موجود و محدودیت ها استفاده شده است. به منظور تعیین مکان مناسب برای احداث پارک ابتدا داده های آماری جمع آوری شده، سپس فاکتورهای مناسب برای مکان یابی تعیین شده و وزن دهی داده ها بر اساس استانداردهای مکانیابی فضای سبز انجام گرفته است، تحلیل نهایی با استفاده تلفیق روشهای AHP و FuzzyTOPSIS در محیط GIS (روش پیشنهادی) صورت گرفته است. در نهایت با در نظر گرفتن وجود یا عدم وجود پارک در وضع موجود و سایر عوامل موثر به تعیین مکان بهینه جهت احداث و طراحی پارک مبادرت شده است. نتایج بدست آمده نشان می دهد که ۱۳.۳۱ درصد از اراضی شهر مراغه برای احداث پارک محله ای کاملاً سازگار و ۶.۰۳ درصد نیز کاملاً ناسازگار می باشد، همچنین نتایج حاکی از کارایی بالای ۱۰۰ درصدی مدل در انتخاب اراضی با ابعاد مناسب جهت احداث پارک در مقیاس محله در زمینهای دارای اولویت اول و اولویت دوم می باشد.

کلمات کلیدی: مدل سازی، پارک در واحد محله، منطق فازی، AHP، FTOPSIS، شهر مراغه